

32 140 Herziening Belastingstelsel
Nr. 258 Brief van de staatssecretarissen van Financiën
Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Den Haag, 6 juni 2025

In 2016 is de Fiscale vereenvoudigingswet 2017 aangenomen.¹ Onderdeel van deze Fiscale vereenvoudigingswet 2017 betreft het stroomlijnen van invorderingswetgeving van belastingen en toeslagen (hierna: Wet Stroomlijnen). De Wet Stroomlijnen bevat maatregelen die tot doel hebben om de invorderingswet- en regelgeving voor belastingen en toeslagen zoveel mogelijk te harmoniseren. Tot op heden is het - als gevolg van benodigde aanpassingen in de automatisering - nog niet mogelijk geweest om de Wet Stroomlijnen als totaalpakket in werking te laten treden.²

In de reactie op het rapport 'Ongekend Onrecht' van de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) heeft het kabinet toegezegd de inwerkingtreding van de Wet Stroomlijnen op te schorten en de wet te heroverwegen.³ Met deze brief bieden wij uw Kamer de uitkomsten van de heroverweging van de Wet Stroomlijnen aan (bijlage 1).

Stroomlijning vs. ontvlechting

De invordering van rijksbelastingen geschiedt door de ontvanger met toepassing van de bepalingen uit de Invorderingswet 1990. De invordering van terug te betalen toeslagen geschiedt door Dienst Toeslagen met toepassing van de regels van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen. In de Wet Stroomlijnen is voorzien in één invorderingsregime voor rijksbelasting- en toeslagschulden.

¹ Stb. 2016, 546.

² Artikel XIII, onderdelen C, onder 1, en D, van de Fiscale vereenvoudigingswet (Wet Stroomlijnen) treden op 1 januari 2027 in werking, Stb. 2025, 23.

³ Bijlage Overzicht en toelichting specifieke maatregelen Toeslagen en Belastingdienst, p. 3 bij Kamerstuk 35 510, nr. 4.

Een proces dat van grote invloed is op de heroverweging van de Wet Stroomlijnen betreft de in 2020 door de minister van Financiën ingezette ontvlechting van de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en Douane. Met de ontvlechting wordt beoogd om de ambtelijke aansturing van de Belastingen, Dienst Toeslagen en Douane te versterken, managementinformatie en ICT te versnellen en te intensiveren, de dienstverlening naar burgers en bedrijven te verbeteren en een cultuur te creëren met oog voor de menselijke maat en een veilige werkomgeving. De processen van belastingen heffen en innen enerzijds en toeslagen uitkeren en terugvorderen anderzijds, alsmede de doelgroepen (belastingplichtige burgers en bedrijven vs. toeslaggerechtigde burgers) verschillen wezenlijk van elkaar en vragen om een andere sturing en benadering. Voorbeeld daarvan is de separate uitwerking van de invorderingsstrategieën van de Belastingdienst en Dienst Toeslagen. De op de doelgroep toegesneden afzonderlijke sturing en benadering komt naar verwachting minder van de grond binnen één grote en complexe organisatie.

In navolging hiervan is besloten om het directoraat-generaal Belastingdienst op te splitsen en een eigen directoraat-generaal op te richten voor zowel Dienst Toeslagen als Douane, aangestuurd door elk een eigen directeur-generaal. Per 1 januari 2021 zijn deze directoraten-generaal opgericht. Dienst Toeslagen en Douane maken daarom bestuurlijk geen onderdeel meer uit van de Belastingdienst maar zijn nu zelfstandige onderdelen binnen het ministerie van Financiën. Daarnaast is besloten de politieke sturing en aandacht te versterken. Dit leidde in 2020 tot de komst van twee staatssecretarissen op het ministerie van Financiën. De taken van deze staatssecretarissen zijn momenteel verdeeld in 'Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane' en 'Herstel en Toeslagen'.

De Wet Stroomlijnen dateert van vóór deze zogenoemde ontvlechting. Één invorderingsregime voor rijksbelastingen en toeslagen wordt in de Wet Stroomlijnen primair gerealiseerd door de Invorderingswet 1990 grotendeels van toepassing te verklaren op de inning van toeslagschulden en de ontvanger aan te wijzen als het bevoegde bestuursorgaan voor de invordering van belastingschulden en terugvorderingsbeschikkingen van toeslagen.

Het aanwijzen van de ontvanger als bevoegd bestuursorgaan voor Dienst Toeslagen past niet bij de ingezette ontvlechting. De DG Belastingdienst zal in dat geval immers verantwoordelijk worden voor de handelingen van de ontvanger ten aanzien van de DG Toeslagen. Dit past tevens niet bij het streven van Dienst Toeslagen om het vaststellingsproces en het invorderingsproces beter op elkaar aan te laten te sluiten. Met dit laatste wordt beoogd de dienstverlening te verbeteren.

Conclusie

Het uitgangspunt van de Wet Stroomlijnen - één invorderingsregime voor rijksbelastingen en toeslagen door de Invorderingswet 1990 grotendeels van toepassing te verklaren op de inning van toeslagschulden en de ontvanger aan te wijzen als het bevoegde bestuursorgaan voor de invordering van belasting- en toeslagschulden - is gezien de ingezette ontvlechting niet meer actueel. Als gevolg hiervan is de opzet en plaatsing van de wetteksten van de overige onderdelen van de Wet Stroomlijnen niet meer passend. Uit de heroverweging van de Wet Stroomlijnen volgt derhalve dat de artikelen XII, XIII - onderdelen A, B, C, onder 2 en E -, XIV, XV, XVI, XVII, XVIII en XIX van de Fiscale vereenvoudigingswet 2017 kunnen vervallen.⁴

Aangezien de reden van het vervallen van deze onderdelen van de Wet Stroomlijnen gedeeltelijk wetstechnisch van aard is, is bij de heroverweging eveneens onderzoek gedaan naar de in de Wet Stroomlijnen signaleerde knelpunten. Uit dit onderzoek volgt dat alle knelpunten inmiddels zijn of worden onderzocht dan wel inmiddels in wetgeving en/of beleid zijn of worden opgelost.⁵

Het voorstel tot het vervallen van de betreffende artikelen van de Fiscale vereenvoudigingswet 2017 zal worden opgenomen in de Fiscale verzamelwet 2027.

⁴ Artikel XIII, onderdelen C, onder 1, en D treedt reeds in werking op 1 januari 2027, Stb. 2025, 23.

⁵ Zie uitgebreid hoofdstuk 2 van het bijgaande rapport 'Fiscale vereenvoudigingswet 2017, heroverweging artikel XII t/m XIX (Wet Stroomlijnen)'.

De staatssecretaris van Financiën,
T. van Oostenbruggen

De staatssecretaris van Financiën,
S.T.P.H. Palmen